

§ 35 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2011

SVEN ESPLUND:

Jag talar även här för Budgetutskottet och jag yrkar bifall till utskottets förslag. Utskottet föreslår att kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisningen och koncernredovisningen för Svenska kyrkans nationella nivå för 2011. Kyrkomötet beslutade att bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2011. Som tidigare ger årsredovisningen en tydlig bild av verksamhetens resultat och ställning samtidigt som den visar på verksamhetens komplexitet och rikedom. Ni känner igen formuleringarna från tidigare år. Utskottet ser särskilt positivt på att kyrkostyrelsen har fortsatt sitt arbete med att genom bilaga 1 utveckla redovisningen av hur verksamhets- och ekonomiutfall relaterar till tidigare års kyrkomötesbeslut. Utskottet ser fram emot en fortsatt utveckling av det arbetet och vi ser med tillfredsställelse på revisorernas arbete och noterar särskilt att de ser över hur kyrkostyrelsen följer upp delegationsbeslut, redovisning av stiftelser och SIDA-bidrag samt hur mål uppfylls. Till kommande årsredovisningar efterlyser utskottet information om hur kyrkostyrelsen arbetar med riskhantering i verksamheten. Den riskhantering som nu redovisas rör endast finansförvaltningen och det är enligt utskottets mening inte tillräckligt. Slutligen noterar Budgetutskottet att inget av de övriga utskotten har haft några invändningar mot återkopplingen gällande de tidigare kyrkomötesärendena som kyrkostyrelsen anser slutbehandlade.

Däremot poängterar Gudstjänstutskottet att kyrkomötets skrivelse 2009:5 Öppet nattvardsbord för de odöpta visserligen är slutbehandlad men att frågan lever och behöver vara föremål för samtal och motser med anledning av kyrkomötets skrivelse 2011:20 Svenska kyrkan i utlandets struktur och delaktighet resultatet av kyrkostyrelsens behandling vad gäller rättssäkra direkta val till en utlandskrets i kyrkomötet.

INGRID SMITTSARVE:

Ordförande, ledamöter, biskopar och övriga åhörare! Jag talar för kyrkostyrelsen och jag börjar med att yrka bifall till Budgetutskottets förslag. Kyrkostyrelsen har lämnat en årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå som vanligt i form av en tilltalande och vacker skrift både på svenska och engelska. Den handlar om samverkan, fakta om Svenska kyrkan, ekonomi och förvaltningsberättelse och den vittnar om en väldigt bred verksamhet. Vi har också ett grönt bokslut som detta år är integrerat i årsredovisningen. I bilaga 1 lämnar kyrkostyrelsen en fyllig information om ekonomi och verksamhet. Bilaga 2 har fyra delar och där kan man läsa om ytterligare ärenden som kyrkostyrelsen har behandlat, bland annat en kort redogörelse för användningen av det riktade församlingsbidraget som har varit på tal här i budgeten. Kyrkomötet har också fått en bilaga 3 som redogör för de nya grundutbildningarna och det är en utförlig redogörelse för beslutet om grundutbildningar. Kyrkostyrelsens arbetsutskott har kontinuerligt haft möten med arbetsutskotten i Nämnden för forskning, utbildning och kultur, och vi har haft möjlighet att diskutera och följa processen fram till beslut. Hela kyrkostyrelsen har också vid något tillfälle träffat Nämnden.

Jag vill kommentera två noteringar i utskottsbetänkandet. Det ena gäller rekryteringsprocessen som har dragit ut på tiden, och det är naturligtvis inte bra med så många vakanser som vi har haft på bland annat chefsnivå. Det är inte alltid helt enkelt att få tag i rätt personer. Jag kan säga att arbetsutskottet har följt processen och, vad det gäller tillsättning av avdelningschefer, i nära samarbete med generalsekreteraren. Kyrkostyrelsen har en viss kontroll på hur läget är där.

Utskottet nämner också riskhantering och att kyrkostyrelsen redovisar endast finansförvaltningens riskhantering. Jag menar då att kyrkostyrelsen genom statistik och forskning följer utvecklingen inom Svenska kyrkan och omvärlden. Kyrkostyrelsen har också regelbundet återkommande kontakter med biskopar och med stiftet, dels på tjänstemannanivå, dels på förtroendemannanivå för att diskutera och ha dialog angående olika frågeställningar. Vi har haft ärkebiskopens möte om Barn och unga i fredags och lördags, och det ser jag som ett bra exempel på att arbete mot risken att tappa den generationen. Arbetet med projektet Undervisning för alla åldrar kan vara ett sätt att fånga upp och stärka många människor. Vi redovisar inte sådana arbeten som riskhantering men de kan förebygga risker för Svenska kyrkan, såsom till exempel kunskapsbrister och medlemstapp.

Bifall till utskottets yrkande.

KARL-GUNNAR SVENSSON:

Ordförande, ledamöter! Jag tänkte lägga en liten positiv touch på det här med årsredovisningen för den är lika bra som den brukar vara. I år är det extra fint med fakta för Svenska kyrkan som kommer fram så tydligt. Det är så lätt att vi glömmer bort det positiva i Svenska kyrkan när vi pratar om strukturer, kyrkoordning, ekonomi och medlemmar. Vi får inte glömma bort alla de härliga människor vi har i Svenska kyrkan och som vi möter. All den underbara verksamhet vi har som är väldigt omfattande och berör väldigt många människor. Dessutom har vi det bästa budskapet av alla att ge, om att Gud sände sin son Jesus Kristus till oss på jorden och Han är den som ger livet mening, innehåll och fortsättning. Jag menar att vi också behöver tala om det här positiva och det är just det som årsredovisningen gör. Man lockar inte bin med ättika utan med honung och jag tycker att den här är som honung. Det får vi inte heller glömma bort. Jag menar att det också måste sägas här på kyrkomötet. I år ger årsredovisningen inte bara en bra och tydlig bild av vad Svenska kyrkan är. Ärkebiskopen skriver i årsredovisningen om att Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka och demokratisk kyrka. Nu står det visserligen bara folkkyrka en gång i kyrkoordningen och demokratisk fyra gånger, men det spelar ingen roll. I Lagen om Svenska kyrkan står det i 2 § att Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka som i samverkan med en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet. Och det låter väl bra. Det är ju så vi är. Och vi ser det här tydligt i representationen i kyrkomötet. Vi är många nomineringsgrupper med olika syn på vad det är att vara nomineringsgrupp i Svenska kyrkan. Vi har också olika syn i vissa teologiska frågor, men jag uppfattar att det är väl så en demokratisk folkkyrka ska se ut. Jag uppfattar också att i år ger vår årsredovisning den här positiva bilden av vår Svenska kyrka som vi också behöver höra, lite honung i debatten.

Tack, ordförande, för ordet och jag yrkar bifall till utskottets förslag.

STEN JOHANSSON:

Ordförande, biskopar, mötesdeltagare och åhörare! Vi behandlar just nu årsredovisningen och den bygger mycket på kyrkostyrelsens skrivelse 2012:2. Jag vill göra några små reflexioner. När vi behandlade motionen förra året om Svenska psalmboken på internet, så var vi eniga om det. Jag har bara en liten påminnelse om att vi påskyndar det arbetet. Det är ju genomförandet som räknas. Går man till sidan 44 i kyrkostyrelsens skrivelse finner vi svar på olika motioner och bland annat Skydd för barn och ungdomar i kyrkans verksamhet. Den fick ett positivt bemötande förra året, men kyrkostyrelsen anser då att motionen var slutbehand-

lad. Vi har hört motionen av Håkan Sunnliden om den här utredningen som har gjorts på ärkebiskopens inrådan att under åren 2000–2011 så har domkapitlen behandlat 69 ärenden om disciplinåtgärder vid sexuella övergrepp.

Utdrag ur belastningsregistret är en liten åtgärd vid anställning inom Svenska kyrkan men som kanske får en oerhört stor betydelse för fortsatt förtroende för kyrkans arbete. Det är nästan som en bönhörelse. Vi hörde Beatrice Ask i veckan och hon talade just om detta och den 15 november har det kommit ett pressmeddelande om detta och där skrivs: Bakgrunden till promemorian är Europaparlamentets råds direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. Detta är i syfte att skapa minimiregler om brottsrekvisit och påföljder när det gäller sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. Det syftar också till att stärka åtgärderna för att förebygga sådana brott och förbättra skyddet för brottsoffer. Ett viktigt inslag är möjligheten att hindra personer som dömts för brott att arbeta med barn och möjligheten för arbetsgivare att vid rekrytering till sådan yrkesverksamhet eller organiserad friverksamhet som innefattar nära kontakt med barn att bli informerade om fällande domar för brott som omfattas av direktivet. Med de nu föreslagna ändringarna bedöms Sverige leva upp till vad direktivet kräver. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 december 2013.

Jag har ingen yrkanderätt i detta ärende men jag hemställer att kyrkostyrelsen tar upp den här motionen igen och arbetar vidare med den.

INGRID SMITTSARVE:

Det står också i den här skriften på sid 44 att kyrkostyrelsen i sitt yttrande har ställt sig positiv till den utvidgningen och att vi fortsätter att bevaka frågan. Vi har alltså haft uppe och diskuterat frågan och när kyrkostyrelsen i våras diskuterade frågan om utdrag ur belastningsregistret skulle krävas i större omfattning än vad som har gällt hittills. Då pågick en statlig utredning, den som du redogjorde för här. Den skulle titta på frågan om även ideella organisation och trossamfund skulle få en laglig rätt att begära sådana utdrag. I det läget ansåg kyrkostyrelsen att det fanns skäl att avvakta utredningen och det fanns flera skäl till det. En kontroll av uppgifter i belastningsregistret ger i sig inga garantier vare sig för att en person är lämplig eller olämplig för en viss anställning. Registerkontroller kan aldrig ersätta andra åtgärder för att förebygga övergrepp. I många fall är det de som begår övergrepp ostraffade sedan tidigare och har då alltså inte upptäckts även om en kontroll av belastningsregistret hade gjorts. Det har också diskuterats om det hade varit förenligt med syftet med belastningsregistret att arbetsgivare använder sig av den enskildes möjlighet att få ut uppgifter om sig själv för att på så vis få del av sekretessbelagd information. Det handlar trots allt om en mycket integritetskänslig information, något som också har framförts av den statliga integritetsutredningen. Den kritik som har funnits mot ett ökande bruk av registerutdrag har också lyft fram att det blir allt svårare för tidigare dömda att få arbete och det också bostad efter att ha avtjänat straff. Detta kan i sin tur leda till återfall i brott. Sammantaget ansåg kyrkostyrelsen att det av dessa skäl var lämpligt att en avvägning mellan de olika intressena fick avgöras av lagstiftaren. Nu har utredningen kommit med sitt förslag och bland annat innehåller den ett förslag till en ny lag om registerkontroll av personer som arbetar med barn. Enligt den föreslagna lagen ska den som rekryterar personer till anställning eller uppdrag som innebär direkt och regelbunden kontakt med barn få rätt att begära utdrag ur belastningsregistret. På så sätt kommer även anställda och ideella medarbetare i

Måndagen den 19 november

Anföranden

kyrkan att omfattas om kyrkans arbetsgivare väljer att utnyttja den rätten. Lagen träder i kraft den 1 december 2013.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 91.